

صبا

روزنامه فرهنگ و هنر

سرمقاله

فیلم‌های صنعتی

سینمای مستند را به خانه‌ها می‌برند

شهریه حسینی
عضو هیئت مدیره
انجمن مستندسازان

اگر جشنواره فیلم و عکس فناوری و صنعتی طبق اصولی باشد که بتواند بین این دو گروه ارتباط برقرار کند موفق خواهد بود، اما اگر مثل خیلی از جشنواره‌هایی که فقط ایجاد شدت تا تعدادی فیلم پخش شود و کسانی مانند مستندساز و تهیه‌کننده که همیشه در این قضا هستند، بیایند و فیلم ببینند؛ لطفی ندارد.

مهم‌ترین ویژگی این جشنواره‌ها این است که فیلم مستند را به مخاطب موضوعی، که جشنواره روی آن کار می‌کند برسانند. مثلاً در حوزه صنعت، صنعتگران یا دانشجویانی که معمولاً دیده نمی‌شوند (در اینجا دانشجویان رشته‌های فنی مهندسی مدنظر هستند) مخاطبان واقعی این نوع فیلم‌ها هستند. اگر جشنواره صنعتی قرصی باشد برای این که این مخاطبان به فیلم‌ها دسترسی پیدا کنند، نقش مهمی ایفا کرده است.

قالب‌نگاهی که بخش صنعت به سینمای مستند دارد وجه تبلیغی و رپورتاژ‌آگهی است، بنابراین مراجعه اهالی صنعت به مینای تبلیغات شکل می‌گیرد؛ موضوع صنعت و مسائل مربوط به آن از فضای روزمره جامعه دور است و سینمای ایران هم حتی در سینمای داستانی، بیشتر درگیر موضوعات اجتماعی است تا دیگر مسائل؛ بنابراین تعداد کمی فیلم با فضای صنعتی داریم.

یکی از دلایل دوری میان مستندسازان و صاحبان صنایع به این دلیل است که دو طرف تصور می‌کنند بیشتر در قضاوت‌های تبلیغی می‌توانند به یکدیگر نزدیک شوند. البته در این حوزه به‌مرور اتفاقات خوبی در حال شکل‌گیری است و در چند وقت گذشته شاهد بودیم موضوعات صنعتی تبدیل به فیلم‌های خوبی شدند که اتفاقاً گاهی جنبه پژوهشی هم داشتند. مانند فیلم «این پیکان» ساخته شاهین آرمین و سهراب دریابندری. مسئله «این پیکان» مستند است که با روایت و نگاهی خوب تاریخچه این داستان را پیگیری می‌کند و یا مستند «تهران تقاطع سنول» به کارگردانی محمدرضا رضاییان؛ روایتی متفاوت از صنعت خودروسازی در ایران و کره جنوبی دارد.

باید با ایده‌های خلاقانه در ذهن مستندسازان و صاحبان صنایع، نگاه جدیدی نسبت به مسائل صنعتی ایجاد شود. جشنواره صنعتی می‌تواند یا برگزاری و کسب و تعایش فیلم‌هایی که در آن‌ها نگاه جدید و تازه‌ای به صنعت وجود دارد، سینمای مستند را به دل جامعه ببرد. موضوع‌های مهم فقط فرهنگی، سیاسی و اجتماعی نیستند. صنعت هم مانند دیگر مقوله‌هاست و جا افتادن این موضوع، خودش تیز به کار فرهنگی دارد؛ این که آدم‌ها یاد بگیرند چطور می‌شود به فضای صنعت نگاه کرد.

اگر چه در این روزها کمتر مستند صنعتی کار می‌شود اما در تاریخچه سینمای مستندمان آثار خوبی داریم؛ در دوره جدید انجمن مستندسازان، یکی از برنامه‌هایی که به‌طور جدی قصد داریم دنبال کنیم، کار کردن روی مخاطبانی است که از سینمای مستند اطلاع ندارند و نمی‌دانند در سینمای مستند، بخشی از خواسته‌هایشان به جواب می‌رسد. در این اقدام هر مخاطبی تیز و علاقه‌اش را پیدا می‌کند و به محتوای مورد نظرش می‌رسد. در این تقسیم‌بندی صنعت تیز جای می‌گیرد و مخاطبی که دغدغه صنعتی دارد از این راه به مستندهای صنعتی دسترسی پیدا می‌کند.

بابک کایدان؛ نویسنده سریال «مانکن» در گفت‌وگو با «صبا»:

اولویت من ژانر نیست

فاصله تلویزیون با نمایش خانگی یک قدم است

تبارکات شبکه رادیویی «فرهنگ» در ۵۵ه دوم محرم

از معرفی آیین‌های عاشورایی تا تحلیل نوحه‌ها و نواها

گفت‌وگو با مصطفی هیودی؛ تهیه‌کننده برنامه «شما و آی فیلم»

ارتباط مستقیم و بی‌واسطه با مخاطب

نگاهی به فعالیتهای مجید انتظامی؛ موسیقیدان مشهور کشورمان

خالق آثار ماندگار